

אפשריבריא בעיר

מודל ייחודי לקידום חיים פעילים ובריאים של התושבים – הכולל פעולות ברמה המקומית והלאומית

אפשריבריא בעיר: במסגרת התכנית הלאומית 'אפשריבריא'

התכנית הלאומית לחיים פעילים ובריאים – 'אפשריבריא' פועלת במטרה ליצור סביבת חיים פיזית, חברתית וכלכלית, המקדמת ומאפשרת חיים פעילים ובריאים. ושכל אדם יוכל לשלב באורח בחיים פעילות גופנית ואכילה בריאה. לתכנית הפועלת בהובלת משרד הבריאות, שותפים רבים ובראשם משרדי החינוך, והתרבות והספורט. הרשויות המקומיות הן שותף אסטרטגי חשוב ומרכזי בהשגת מטרה זו.

איך הרשויות המקומיות משפיעות על קידום בר-קיימא של אורח חיים פעיל ובריא?

לרשויות המקומיות השפעה על יצירת סביבה פיזית בה אפשר לנוע. בסביבה בה יש שבילי הליכה מוארים ובטוחים, פארקים, ומתקני כושר מוצלים שהגישה אליהם קלה ומתקיימים בהם פעילויות מודרנות, כך אנשים יכולים לשלב פעילות גופנית בשגרת החיים שלהם. לרשויות השפעה על יצירת סביבה המעודדת אכילה בריאה: הן אחראיות על המזון המוגש במוסדות ציבוריים כגון בתי ספר וגני ילדים, מתנסים ועוד. בנוסף, הן משפיעות על קידום חיים פעילים ובריאים באמצעות קביעת מדיניות, תכניות והסברה לאוכלוסיות בכל מעגל החיים לרבות אוכלוסיות חלשות.

הרשויות המקומיות הן שותף אסטרטגי חשוב ומרכזי בהשגת מטרה זו, כיום התושבים רוצים ומצפים מהרשות המקומית לפעול בנושא ולדאוג לבריאותם ולאיכות חייהם.

מיזם 'אפשריבריא בעיר' – מודל מוכח לקידום חיים פעילים ובריאים של התושבים

מטרת המיזם 'אפשריבריא בעיר' היא לבסס את מחויבותה של הרשות המקומית לקידום בריאות ולהרחיבה. המיזם מבוסס על מודל שנבדק והוכח כאפקטיבי.

משרד הבריאות באמצעות התכנית "אפשריבריא בעיר" מעביר חלק מהמשאבים לדרגי השטח, העירוניים והשבכונתיים, שמכירים באופן הטוב ביותר את הצרכים והמאפיינים של התושבים ומתאימים עבורם פעילויות אפקטיביות יותר. זהו צעד נוסף לחיזוק הממשק של עירוניות ובריאות "אפשריבריא בעיר" רותמת את הרשויות המקומיות להאצת מהלכי קידום הבריאות במרחב הציבורי בישראל.

מודל העבודה ברמת הרשות

עמידה של הרשות המקומית בתנאים מקדימים שיתקיימו ברשות מנבאים הצלחה לאורך זמן (תנאי סף) וכוללים:

1. מחויבות של ראש הרשות להובלת התכנית
2. העסקת מתאם בריאות ייעודי
3. קיומה של ועדת היגוי פעילה לקידום בריאות
4. תכנית עבודה שנתית לנושא אורח חיים פעיל ובריא
5. מעקב אחר "מדדי אֶפְּשָׁרִיבְרִיא בעיר".

תנאי הסף המלאים מתעדכנים מעת לעת במסגרת פרסום קול הקורא של משרד הבריאות

מודל התמיכה לקידום רשויות 'אֶפְּשָׁרִיבְרִיא בעיר' ברמה הלאומית

1. הצבת אמות מידה לתשתית ניהולית (בהמשך מודל כוכבים).
2. תמיכה ברשויות מקומיות העומדות בתנאי סף "אֶפְּשָׁרִיבְרִיא בעיר" באמצעות קולות קוראים לביצוע תכניות ופעולות ועידוד רשויות לעמידה בתנאי סף.
3. פרסום רשימת רשויות "אֶפְּשָׁרִיבְרִיא בעיר" שעמדו בתנאי סף והתחייבו להוביל המיזם 'אֶפְּשָׁרִיבְרִיא בעיר', ויקבלו סמל אפשריבריא עם שם הרשות. רשימה זו תתעדכן ותתפרסם אחת לשנה.
4. הנגשת מידע, כלים מקצועיים והסברתיים, ומדדי בריאות לאומיים המפולחים לרשויות. שנועדו לסייע לרשויות לבנות וליישם תכנית עירונית לחיים פעילים ובריאים
5. ליווי מקצועי למתאמים ברשויות. ליווי הרשויות והתמיכה המקצועית יתבצעו בשיתוף לשכות הבריאות ורשת ערים בריאות ומרכז השלטון המקומי.
6. המשך חיזוק שיתופי הפעולה הבין משרדיים לאיגום פעילות ומשאבים לקידום בריאות.

רשויות אפשריבריא בעיר 2018:

באוגוסט 2018 יצא קול קורא ראשון של משרד הבריאות לתמיכה ברשויות מקומיות לביצוע תכניות במסגרת המיזם "אפשריבריא בעיר". לצד התמיכה ברשויות העומדות בתנאי הסף, משרד הבריאות והתכנית הלאומית 'אפשריבריא' מסייעים לרשויות מאשכולות סוציו-אקונומיים נמוכים לעמוד בתנאי הסף הנדרשים, בשנת 2018 זכו 7 רשויות לתמיכת המשרד במימון מתאם בריאות.

בדצמבר 2018 פורסמו לראשונה 30 רשויות "אפשריבריא בעיר" (26 רשויות חברות גם ברשת ערים בריאות).

התכנית "אפשריבריא בעיר" מתקיימת במשולב למהלכים האחרים של התכנית הלאומית "אפשריבריא" ועם השותפים וביניהם משרדי החינוך והתרבות והספורט: פעילות בבתי ספר ובגנים, ובהלימה למהלכי הסברה לאומיים לעידוד תזונה בריאה ופעילות גופנית. אנו בטוחים שפעילות ברוח הזו, תבטיח שינוי אמתי ומתמשך, שיהפוך את הבחירות הבריאות יותר – לקלות יותר וזמינות יותר בכל סביבות החיים.

הרשויות העומדות בתנאי סף אפשריבדיא בעיר לשנת 2018 (לפי סדר א"ב):

1. אום אל-פחם
2. אילת
3. אשדוד
4. מ.א. אשכול
5. באקה אל גרביה
6. באר שבע
7. בית ג'אן
8. מ.א. בני שמעון
9. מ.א. גולן
10. מ.א. הגליל העליון
11. הרצליה
12. מ.א. הערבה התיכונה
13. חיפה
14. טורעאן
15. יקנעם עילית
16. ירוחם
17. ירושלים
18. כפר סבא
19. מבשרת ציון
20. מזדיעין מכבים רעות
21. מעלה אדומים
22. נתיבות
23. נתניה
24. עכו
25. קריית אתא
26. ראשון לציון
27. רמלה
28. רמת גן
29. שדרות
30. תל-אביב-יפו